

Przedmowa

Oddawana w ręce czytelników *Metodyka pracy w sądach administracyjnych* jest praktycznym źródłem wiedzy o sposobie działania tych sądów. Opracowanie nie omawia poszczególnych przepisów, ale pokazuje ich funkcjonowanie w praktyce. Zawiera opis czynności podejmowanych w sądach administracyjnych każdej instancji oraz niedostrzeganych często konsekwencji, jakie z tego wynikają dla stron postępowania.

Metodyka nawiązuje do koncepcji odejścia od legalizmu biurokratycznego i tekstocentryzmu, jest wyrazem zmian w procesie orzekania z poszanowaniem zasad ogólnych wynikających z recypowanego porządku, wartości i wzorów. Ukazuje stosowanie procedury sądownoadministracyjnej z uwzględnieniem szerszego kontekstu – praw człowieka, podstawowych zasad oraz celu przepisów. Przedstawia przypadki, w których naruszenie dobrych obyczajów może być także podstawą wzruszenia orzeczenia.

Założenia *Metodyki* hołdują koncepcji sprawiedliwości proceduralnej – opracowanie zakłada zatem adekwatność narzędzi procesowych w sferze stosowania prawa do podstawowego celu, jakim jest realizowanie wymiaru sprawiedliwości. Stosowanie prawa przez sądy administracyjne powinno być z tego punktu widzenia rozsądne i nie powinno ograniczać się do czystej dedukcji, lecz zawierać odniesienie do wartości przyjętych w społeczeństwie. Poszukiwanie zaś odpowiednich rozwiązań procesowych powinno prowadzić do podejmowania przez sądy czynności uważanych za sprawiedliwe i rozsądne.

Metodyka obejmuje analizę praktyk i dobrych obyczajów. Uwzględniła zakres dyskrejonalnej władzy sędziego, wskazując pozostające do dyspozycji sądu sposoby naprawienia ewentualnych błędów. Nie jest przy tym odrwanym od rzeczywistości zbiorem postulatów co do określonych rozwiązań. Rozwiązania, które przedstawia, są ugruntowane w praktyce. Wynikają one z konkretnych doświadczeń z zakresu nadzoru sprawowanego przez Prezesa NSA. Uwzględniają wyniki analizy skarg i wniosków dotyczących działalności sądów administracyjnych. Proponowane rozwiązania niekoniecznie są prostą wykładnią przepisów procesowych, ale prowadzą do usprawnienia procesu. *Metodyka* oddaje sposób osiągnięcia określonych rezultatów, zawiera

elementy przekonywania, skłaniając do oceny poprawności podejmowanych czynności przez pryzmat ich skutków.

Opracowanie cechuje podejście interdyscyplinarne. Uwzględnia ono bowiem aspekty socjologiczne (pozycja sędziego, eksponowanie funkcji przekonywania, roli udzielanych przez sąd pouczeń), elementy zarządzania (zarządzanie efektywnością procesów, praca w zespole) oraz informatyki. Zwraca się w nim uwagę na zespołowy model pracy w sądzie administracyjnym, podkreśla rolę i pozycję asystenta sędziego także w szeroko pojętym procesie orzekania.

Metodyka uwzględnia obowiązujące zasady biurowości, regulacje o charakterze wewnątrzorganizacyjnym, zmiany w zakresie informatyzacji działalności sądów wprowadzone ustawą z 10.1.2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r. poz. 183 ze zm.), częściowo wchodzące w życie 15.5.2018 r., a także kierunki dalszych prac legislacyjnych nad cyfryzacją postępowania sądownoadministracyjnego. Obejmuje zmiany wynikające z ustawy z 7.4.2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 935), polegające m.in. na wprowadzeniu instytucji sprzeciwu od decyzji kasatoryjnej, ustanowieniu zasady zachowania terminu na wniesienie skargi w razie skierowania jej wprost do sądu administracyjnego, usunięciu wymagania wezwania organu do usunięcia naruszenia prawa oraz na zmianie modelu postępowania mediacyjnego w toku postępowania przed sądami administracyjnymi, które weszły w życie 1.6.2017 r.

Publikacja skierowana została do praktyków – przede wszystkim do sędziów, asesorów sądowych, referendarzy sądowych oraz asystentów sędziów i pozostałych osób pełniących w strukturze organizacyjnej sądu funkcje wspomagające pracę sędziego. Nie umniejsza to w żadnym stopniu możliwości wykorzystania tej książki również do celów dydaktycznych. Metodyka może być także przydatna stronom i ich pełnomocnikom procesowym, szczególnie wtedy, gdy sugerowane w doktrynie sposoby procedowania zostały naruszone, a usunięcie skutków naruszenia wymaga podjęcia określonych działań z inicjatywy strony.

Dodatkowe udogodnienie podkreślające użytkowy charakter publikacji stanowią zawarte w niej uwagi co do pożądaných praktyk na danym etapie postępowania oraz praktyczne odniesienia w formie marginaliów i komentarzy „Ważne dla praktyki”.

Warszawa, marzec 2018 r.

Redaktorzy